

I bez mluvení se dá mluvit

aneb verbální a neverbální komunikace

Garant: Věra Pospíšilová

Členové expertní skupiny:

Barbora Fárová

Tereza Jursíková

Monika Dvořáková

Karolína Čabajová

Anna Trmalová

Markéta Čiháková

Eva Zburníková

Nela Hoffmanová

Adéla Gyomberová

Žaneta Zouzalová

Milan Humhal

Tomáš Procházka

Anotace projektu:

*Slyšeli jste někdy větu: Nerozuměl jsem mu, ale domluvili jsme se rukama, nohama?
Komunikovat můžeme pomocí slov – řeč, písmo (verbální komunikace) a pomocí neřečových
prostředků – gesta, mimika, postoj, signál (neverbální komunikace).*

Jak se dorozumíváme se svým okolím? Co vyjadřujeme svým postojem, gestem, výrazem ve tváři? Jaké jsou nejpoužívanější prostředky dorozumívání?
Získáte odpovědi na tyto i další otázky týkající se předávání informací.

Vzdělávací cíl:

Cílem projektu je seznámit žáky s druhy komunikace, pochopit, jaké zásady má verbální komunikace a co všechno nám navíc prozradí řeč těla. Blíže se seznámit s tím, co gesta a mimika, kterou používáme znamená pro naše okolí, co svými pohyby vyjadřujeme a prozrazujeme.

Jak šel projekt:

V první části projektu jsme si říkali, co je komunikace, psali jsme myšlenkovou mapu týkající se komunikačních prostředků a nástrojů komunikace.

Stanovili jsme si zásady komunikace, definici verbální komunikace a seznámili se s příklady řeči a písma. V průběhu dopoledne jsme hráli různé hry.

Druhá část se týkala neverbální komunikace. Povídali jsme si, co která gesta, postoje, mimika a pohledy znamenají, co nám o mluvčím sdělují. Pozorovali jsme lidi ve škole a četli z jejich gest. Na závěr jsme si zahráli scénky a zvolili nejlepší citát týkající se komunikace.

Co jsme zjistili:

Komunikace je vzájemné sdělování informací. S partnerem se dorozumíváme pomocí řeči (jazyka, slov, symbolů) to znamená verbálně, ale i neverbálně (výrazem obličeje, pohyby těla, rukou, postojem, gestikulací, dotykem apod.).

„Ti, co ví nemluví. Ti, co mluví, nevědí.“

Lao Tse

„Drbna je ta, kdo s Vámi mluví o jiných lidech. Nudný je ten, kdo Vám vypráví o sobě. Mistr konverzace je ten, kdo s Vámi mluví o Vás.“

William King

Zásady komunikace

Měli bychom mluvit: srozumitelně, slušně, naslouchat, respektovat, neskákat do řeči, nenadávat si.

Z hlediska **verbální komunikace** sledujeme především způsob formulování vět, jejich srozumitelnost, plynulost a rychlost řeči, tón a zabarvení hlasu, rozsah nebo také délku projevu, přestávky v řeči, případně i způsob kladení otázek a jejich zodpovídání.

Příklady písma, řeči:

Morseova abeceda

Její písmena vymyslel Američan Samuel Morse jehož pravé jméno bylo Samuel Finlay Breese. Právě on také uskutečnil v roce 1887 první telegrafické spojení. Morseovka se používala na celém světě k vysílání a příjmu zpráv. Jedná se o soustavu krátkých a dlouhých znaků, jejichž kombinací se vytvářejí písmena, číslice a jiné potřebné značky. První vysílání se uskutečnilo roku 1887. Ke každému písmenu existuje i tzv. pomocné slovo.

.---/.-/-.-//.../.../--/.-/...? Jak se máš?

Braillovo písmo pro nevidomé sestavil v roce 1824 patnáctiletý Francouz Louis Braille, který sám oslepl ve třech letech. Jednotlivé znaky jsou tvořeny kombinací šesti bodů plasticky vystupujících z papíru či jiného materiálu.

Znaková řeč je širší pojem, který v sobě zahrnuje různé dorozumívací systémy, mimo jiné také znakovanou češtinu a znakový jazyk.

Základem znakové řeči je zásoba znaků. Z jednotlivých znaků se tvoří věty. Tak, že si celou větu řeknete nahlas česky - a každé slovo nahradíte znakem. Tomu se říká *znakovaná čeština*. Při znakování je vždy jedna ruka "hlavní" a ta druhá "pomocná".

dobrý, dobře

Palec s ukazovákem spojeny, ruka se ohýbá v lokti. Čím větší pohyb, tím větší důraz.

den

Pohyb obloukem zleva doprava.

ano

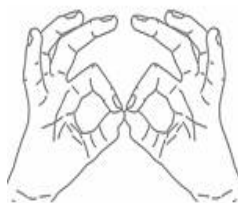
Dlaň je
malíkovou
hranou kolmo
dolů. Pohyb
vychází ze
zápěstí a může
se opakovat.

ne

Bud'
zakroucení
hlavou, nebo
kolmo
postavená ruka

Prstová abeceda

Existují dva druhy prstové abecedy. Jedna z nich je na jednu ruku. Zvládnutí plynulého používání prstové abecedy na jednu ruku však vyžaduje delší nácvik (který začíná procvičováním ohebnosti prstů). Ještě obtížnější je však dešifrování této formy sdělení. Dospělí neslyšící lidé u nás dávají v případě potřeby přednost použití abecedy na dvě ruce.

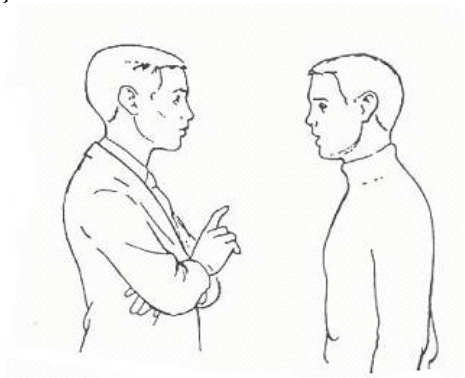
Neverbální komunikace

Základem jsou tzv. neverbální projevy, které hrají významnou roli ve správném pochopení všech poskytovaných informací v dialogu s druhou osobou.

př. – červenání, podání ruky, posunek – klepáním ruky na čelo, posláním pusy, vykulení očí, zamávání na rozloučenou, pohyb hlavou ano, ne, naklonění hlavy – naslouchám, rychlé zvednutí hlavy – překvapení

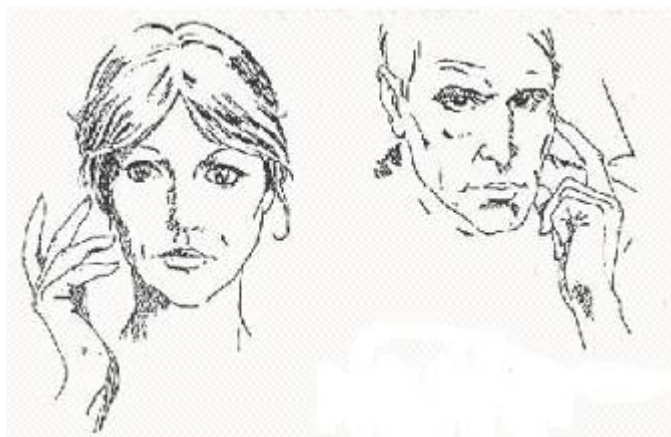
Standardní zkřížení paží vyjadřuje negativní postoj, nesouhlas, prozrazuje nejistotu a váhavost. Naznačuje bariéru mezi komunikujícími osobami. Obranu osobního prostoru.

Vztyčený prst signalizuje přání převzít slovo.

Ruce za hlavou prozrazují velkou sebejistotu.

Ruku nebo prsty můžete použít abyste upoutali pozornost druhého na své oči.

Vše jde skvěle.

Vítězství.

Vše v pořádku – OK Používání potápěči.

Reflexe

Zde je několik názorů účastníků projektu:

Hodně nás to bavilo a ještě víc jsme se nasmáli. (10 minut intenzivního smíchu prodlouží náš život o 1 minutu, tak to nepropásněme.)

Hodně jsme se o komunikaci dozvěděli. Víme toho zase o něco více. Naučili jsme se způsoby komunikace. Bavilo nás to.

Mysleli jsme, že to bude nudné, ale opak je pravdou. Byla to sranda, zábavné téma o kterém jsme se dozvěděli spoustu nových věcí. Nové a užitečné rady.

